

# LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

## PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

## ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.<sup>er</sup>

## ANUNCIOS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se'n donará compte en lo Setmanari

Any 3.<sup>er</sup>

Diumenge 5 de Abril de 1896

BIBLIOTECA PUBLICA

Núm. 103

## LANCVA DERNADOR

Se necessita un oficial en la impremta d'aquest periódich.

## CENTRE CATALANISTA de Gerona y sa Comarca

### AVIS

La Junta Directiva posa en coneixament dels senyors socis que demà dilluns tindrà lloch en lo sal del CENTRE una *vetllada literaria musical* a las 9 del vespre.

Gerona 5 Abril de 1896.

Lo Secretari—Joan Viñas.

## SECCIÓ GENERAL

## AS LLENGUAS REGIONALS y la administració de justicia

En la sessió ordinaria que la Academia de Jurisprudencia y Llegislació de Barcelona, baix la presidencia de don Joan J. Permanyer, celebrá lo dia 18 del mes passat lo senyor Secretari, don Antoni M. Borrell, llegí la següent proposició, firmada per los senyors Adellá y Balsells, Verdaguer y Callís, Moliné y Brasés, Rogent y Pedrosa, Guillém A. Tell, é Ildefonso Sunyol:

Los académichs infrascrits tenen l' honor de sotmetre á la Academia la següent proposició:

La Academia de Jurisprudencia y Llegislació elevada al Excm. Sr. Ministre de Gracia y Justicia una exposició motivada, demanant que, sens perjudici de las demés reformes que s' tracta d' introduhir en las lleys d' Enjudiciament civil y criminal, proposa las següents:

Primer. Autorisant als processats, litigants y testis en tota mena de judicis orals en las regions catalanas de llenguas especials, pera que s' expresen en sas declaracions en l' idioma de son país, sempre que ells mateixos, ó cualsevol de las parts ó almenys dels jurats ho sollicitin, á qual efecte se'ls entenda de son dret avans de comensar l' interrogatori.

Segon. Autorisant aixís mateix l' ús de las llenguas no castellanas que s' parlan á Espanya (catalana, valenciana, mallorquina, éuskara y gallega), en los casos en que deguin pronunciarse en los judicis per causas, sempre que ho solliciti cualsevol de las parts acusadoras ó defensoras, ó cualsevol dels individuos del cas ó be ho tingui per convenient lo President del tribunal.

Tercer. Exigint á tots los funcionarios de la carrera judicial y del ministeri Fiscal, que degan exercir sos càrrechs en territoris en que no sia l' idioma de son país lo castellá, lo coneixement del que s' parli en aquells mateixos, sens perjudici de recordar las anteriors disposicions sobre la supresió de les incompatibilitats que exercit las funcions de jutjes y magistrats per un territori.

Redactada la mencionada Exposició, la Academia presentará á las demés corporacions similars y als Colegios d' Advocats de Catalunya, Valencia, Mallorca, Navarra, Provincias Bascongadas y Galicia, pera que s' informen á la mateixa ó pera en lo cas de no estar conformes ab ella ab totas sas parts, elevin al menys proposicions análogas al Govern.

La Junta del govern practicarà també totas las diligéncies gestions que cregui convenientes dintre de las disposicions reglamentarias pera conseguir la acceptació de las reformes proposadas, Barcelona, 48 de Mars de 1896.»

Exa proposició, tant per sa importancia com per sa justificació y sa moderació calia esperar que fos aprovada per gran majoria, com, en efecte, axis ho fou, segons veurán nostres llegidors per la relació que de la sessió del dia 26 fa un de nostres benivolguts companys.

Posada á discussió la esmentada proposició referent al ús de las llenguas regionals en la administració de justicia, feu ús de la paraula l' jove advocat senyor Colubi (D. Joseph M.) atacant primer la proposició buscant defectes en lo método y en la redacció; parlant de lo que son llenguas, idiomas y dialectes; oposantse á que s' tracti de ressucitar altres idiomas ademés del oficial, y calificant la proposició d' inoportuna y anti-social. L' il·lustrat notari d' aquest il·lustre Colegi don Guillém A. Tell li contestá valentment, fent, una hermosa apologia de las llenguas regionals; observant que la proposició no fa més que establir lo que la realitat demostra ser necessari y lo que l' principi de la igualtat dels espanyols devant la llei exigeix; y citant, entre altres oportunas consideracions, la obligació que s' imposa als notaris que han d' exercir son càrrech en regions de llengua no castellana de que acreditin son coneixement de la mateixa.

Consumí l' segon torn en contra lo senyor Alemany redactor també de *La Dinastia* com lo senyor Colubi, qui no parla més que d' alguns detalls de la proposició, suposant que intorpiria l' lliure exercici de la professió d' advocat. Lo senyor Sunyol (D. Ildefonso), altre dels firmants de la proposició, li contestá ab breus pero elocuentes frases, defensan l' ús de la llengua propia devant los tribunals de justicia, dihent que es ben digna d' esserhi usada la llengua que parlém ab nostres fills, ab nostres pares, ab la nostra esposa, la llengua ab que al nostre modo administrém justicia en los nostres estudis al aconsellar als clients.»

Lo senyor Puig y Durán també atacá la proposició suposant que n' hi ha prou ab las disposicions de la llei d' Enjudiciament criminal que obligan á la mediació d' intérpretes quant no s' coneix l' idioma espanyol, fent notar que en los tribunals hi ha molta tolerancia en aquest punt y assegurant ab son propi exemple que tots los magistrats espanyols procuran comprendre l' idioma dels paissos en que administran justicia pera cumplir millor sa elevada missió. Lo nostre estimat company de catalanisme en Verdaguer y Callís, en fogós discurs, després de protestar contra algunas paraulas segurament poch meditadas que, en lo calor de la discussió havia l·lensat lo senyor Colubi respecte als catalanistas, y de dir al senyor Alemany que si algun advocat fill de las regions de referencia se trobava en lo cas que ell havia suposat de no coneixre l' idioma regional no mereix pas grans consideracions, contestá al senyor Puig rebatent sos arguments, referint cassos ocorreguts en aquesta Audiencia, explicant com no es prou lo recurs del intérprete que consigna la llei y fent notar que en aquesta no se parla més que del idioma español, sens dir res dels molts idiomas diferents del castellá que s' parlan á Espanya, y recordant que la imposició del Castellá en los tribunals prové ja del Decret de Nova Planta.

En aquest punt ja la discussió, se promogueren alguns lleugers incidents, no sabém si per alguns elements que compregueren per los molts aplausos y tota mena de mostrás d' aprobació que la il·lustrada concurrencia prodigava als defensors de la proposició, la sort que á aquesta havia de cabre. Com se vulga que sia, oportunament acabats aquells incidents per la Presidencia, se procedí á la votació, després de breus paraulas del senyor Durán y Bas, aclarint alguns conceptes de la proposició, quina aclaració per interpretar perfectament l' esperit d' aquesta y la intenció dels firmants, fou acceptada per aquestos.

La votació, que fou nominal, doná per resultat la aprobació de la proposició per *cuarenta nou* vots contra *treze*, majoria tant més notable y satisfactoria en quant la circumstancia d' haver quedat la proposició sobre la taula en la darrera sessió per indicació dels

mateixos firmants, permeté assistir á la sessió y discutir y votar en contra de la proposició á quants no hi estiguessin conformes.

Digueren sí, ls senyors Durán y Bas, Viscarri, Batlle, Tell (D. Guillem A.), Sunol (don Ildefonso), Ferrer y Barbará, Puig de la Bellacasa, Vilaseca y Margarre, Sabater, Trabal (don Jaume), Rogent y Pedrosa, Armengol y Bas, Durán y Ventosa (don Lluís), Torras Sampol, Flaquer, Martí y Vallés (don Joseph O.), Pena (D. Joaquim), Fluviá, Codina, Samsó y Volart, Albanell, Roca, (don Heliador), Roig y Punyed, Novellas, Cirici, Mon (don Joan), Verdaguer (don Narcís), Bertrán de Amat (don Felip), Permanyer (don Ricart), Moliné y Brasés, Selva (don Emili), Trias y Giró (don Joan de D.), Negre, Casas y Carbó, Prat de la Riba, Gomis, Fontanals, Lleó, Campillá, Albó y Calvaria, Elias y Pujol, Giralt, Pedrerol, Cuscó, Hill Deás (don Rafael), Garriga y Massó, Borrell (don Antoni M.), Permanyer (don Joan).—Total 49.

Digueren no ls senyors Margarit, Babot, Moragues y Manzaneres, Pla y Daniel, Puig y Durán, Aguilar, Grau, Colubi, Alemany, Soldevila, Gonzalez Vilart, Caballé, Orriols de Fedriani.—Total, 13.—Devent fer notar que alguns, y no per cert dels menos significats dels académichs que assistiren á la sessió, se retiraren avans de la votació per lo avansat dela hora, no sens haver exposat particularment son criteri favorable á la proposició.

Lo resultat de la votació fou acullit ab entusiasme. De llabris d' un dels pochos que la impugnaren recollirem un comentari que hauria de ser pera molts una revelació. Passejant sa mirada per los banchs de la sala de juntas deya ab mal dissimulat despit que lo que més l' exasperava es que donés la majoria á proposicions d' aquesta mena lo vot de la joventut, que després poguessen los catalanistas envanirse ab l' apoyo de las generacions que puján. Pero es aixís, per més greu que ls sápigas; lo mon dona voltas y ls empeny á ells, representants d' una época esteril y d' escolars jurídicas xorcas en nostra terra, pera deixar lliure l' camp á las inteligéncies joves que, formadas al calor de ideas novas, venen á soldarse passant pel demunt d' aqueix període ab aquella época y aquella escola jurídica de resultats tan fondos á Catalunya representada en la sessió d' ahir per la figura venerable d' en Manel Durán y Bas.

## La monarquia sense la base del Regionalisme es insostenible á Espanya y lo mateix la República si per desgracia la centralisadora triomfes

(Continuació)

VI.—Com los Uniformistas tantejaren de seduhir las Regions en l' acceptació del Códich Civil Únich.—Demosttracions populars en contra.

Reprement y concretant nostras consideracions sobre ls artificis ab que ls Uniformistas han pretés esborrar de la terra Espanyola la llei de cada Regió y la cautela ab que han procehit per obtindre lo consentiment de las víctimas, cal fixarse en los Reals Decrets de 2 de Febrer de 1880 y 18 d' Octubre de 1884. A consecuencia del primer Decret se celebraren Congresos de Jurisconsults en las capitals de las antiguas Nacionalitats Aragonesa y Catalana y s' passaren consultas á las demés regions coassociadas, al objecte de comprométre las á la obra codificadora en sentit Unitarista. Per lo tocant á Catalunya á pesar de las influencias electorals empleadas per los jutjes y polítics castellanisats en lo sentit de la intenció gubernamental y dels elements exótics que per tals influencias obtingueren la credencial de Diputat Congre-sista, se declará per una majoria decidida y ab gran aplauso de tota la gent de la terra: «esser incompatible lo sistema de llegislació catalana ab lo sistema del Códich projectat (lo de 1851) y qu' eportada la unificació á efecte ab los termes que lo proposa lo Real

Decret de 2 de Febrer, fora perjudicial als interessos legítims de Catalunya.»

Com aparegué per raho de cambi de política lo Decret de Octubre de 1881 més desatentat contra las regions que l' anterior y que acusava al que l' dictá d' una ignorancia supina del origen y significació de las especialitats legislativas nacionals, se redactá una Exposició suscrita per milers de personas de totes las Comarcas del Principat y á las que si adherí tot l' alt clero catalá, suplicant: «que no s' portés á efecte lo projecte de Códich segons s' anunciava en las bases del decret y demanavan al propi temps que desapareguessen las suposicions gubernamentals contrarias á nostre dret especial y fossen corretgidas las interpretacions abusivas de nostres lleys y s' dictessin també las disposicions oportunas pera que en lo successiu fossen científica y practicament conegudas, respectadas y rectament aplicadas, consultant y atenent l' esperit del país segons es de rahó y de justicia.» Aquesta petició verdaderament catalana s' reproduhí en varias formas y permanece viva en lo país agitada per los centres Catalanistas. La Academia de Jurisprudencia y Llegislació ab fetxa de 27 de Janer de 1882, representá al Senat contra dit Real Decret ab rahons convincents y en algun modo atesas.

Pera que s' vegi que en lo cap y en lo cor del Principat cobra de cada dia més vigor semblant aspiració, cal tantsols recordar la gran reunió de Llotja de 11 de Janer de 1885 á la que hi concorregueren personas de totes classes y de que n' nasqué la Comissió ab encàrrech de redactar una memoria, y ab lo Misatje de presentaria directament al Rey en defensa dels interessos morals y materials de Catalunya de la que n' havém fet esmér al comensar lo present treball y qual sentit y principal intenció s' condensa en la següent clàusula: «Lo dia més feliz de nostra vida y aixís com per nosaltres per la gran majoria dels Espanyols fora aquell en que restaurada la vida de las regions, reintegradas las distintas parts que forman lo tot nacional en la personalitat de que avuy careixen, unidas totes com germanas per los llazos de la fraternitat y del interés mútu, sense imposicions ni dependencias y protegintse las unas ab las altres en las distintas manifestacions de la activitat pera sostenirse y prosperar ab sos esforços reunits, reconeguts los furs de las varietats, poguessen junts alsar, no per deber, sino per gratitut, un crit atronador de ¡Viva Espanya! en que s' hi barrejessin totes las llengües nacionals oficialment iguals en categoria y unidas en un sol sentiment.»

Després d' aquest Memorial d' agravis presentat al Rey ha continuat agitantse la opinió pública en prede que sia respectada en tota sa integritat la llegislació civil catalana, tributant publicas demostracions d' agrament á aquells de nostres Senadors y Diputats que s' distingiren en sa defensa al temps de presentar-se á las Corts lo projecte de Códich civil ja publicat.

S' inicia, á 26 d' Abril de 1889 una subscripció popular per oferir un testimoni d' afecte á aquells de dits senadors y diputats, la que encabessaren no sols los que sempre lluytaren per la conservació del dret civil catalá, sino molts d' altres, que en lo Congrés de 1881 foren minoria.

Nostra Academia de Jurisprudencia y Llegislació que al principi de las gestions gubernamentals dels anys 1880 y 1881 estava en discordancia, celebrá á 16 de July de 1889 una sessió pública y solemne en honor dels referits senadors y diputats y desde aquella fetxa ha seguit de cada dia més decidida en son noble propósit de sostenir y defensar la ley de la terra, per més que alguns académichs flaquejessin per rahons que no ns pertoca esbrinar.

VII.—Com conspiran la Comissió de Códichs, lo Tribunal Suprem, la Direcció del Registre de la Propietat y l' Alt personal del Banc de Crèdit Hipotecari Espanyol pera uniformar lo Dret.—Perfidia del art. 15 del Códich Civil.

En lo que acabém d' exposar s' veu un sol aspecte de la pressió uniformista. Convé donarnos compte del sistema perfidiós ab que l' uniformisme ns volta present totes las posicions conduhents á son objectiu. Es veritat que per l' esfor patriótic de molts s' ha salvat en principi la especialitat civil catalana, pero tots coneixém la fal·lera dels atachs de nostres adversaris que á mansalva, ab desprestigi de las lleys y ab abús de l' autoritat realisan á la menuda. Per tenir idea de sa naturalesa y frecuencia bastará referir somerament alguns dels més llampants. A mitjans del present sigle, qu' es quan s' iniciá ab desenfré lo sistema uniformista, se ns prohibí otorgar en catalá nostres contractes y nostres testaments, lo que ns obliga á expressar nostra voluntat en termes desconeguts per los més, y per tots d' un modo indigne, exposats á que s' torsi ó contrari son sentit. Per los mateixos temps s'

instituhí la Comissió per codificar las lleys en las que no hi figuran personas d' origen catalá.

Sobrevingué luego lo plantejament del Tribunal Suprem, causantnos dos grans perjudicis; l' un es sometre nostres pleits al judici de personas desconexedoras del sentit íntim de nostre dret y desafectes per regla general á sa vigencia, y l' altre apartarlas de la terra en que s' forman ab grans danys dels pleitejants.

Tant la Comissió de Códichs, com lo Tribunal Suprem no ns fan més que mal, com anirem demostrant are y com los desastre jurídicsh futurs ho corroborarán als vinents, si no s' hi posa remey. Un dels mals de dita Comissió fou calcar la ley Hipotecaria del any 1861 sobre la llegislació de Castella, essent aixís que tenia per objectiu la Espanya entera, per qual exclusivisme fou tant perturbadora, que hagué de suspéndres en sos efectes per topar ab los drets y costums establertas en territori no castellá.

Y com si no tinguessim prou desgracia ab las duas entitats referidas, s' instituhí ab ocasió de la ley Hipotecaria una direcció semi-llegislativa y semi-judicial, que entrometentla en lo que no es propi de sa missió, pertorba la contracció y las herencias, confou la vida jurídica del país y omple los registres catalans de gent no catalana, que ls serveixen malament y que sovint los entregan al cuydado de suplents, quedantse ells ahont los dona la gana (generalment es á Madrid), ab us de licencia, y xuclantse desde lluny los profits.

La ley Hipotecaria importá desde son plantejament grans gastós, tant al Estat com als particulars, pero s' aguantaren ab l' esperansa d' instituhir lo Crèdit Territorial á benefici de tothom. Mes ha succehit al revés, que ls cortesans han lograt monopolisar lo, creant lo Banc Hipotecari d' Espanya, privilegiat, qu' esterilisa lo crèdit particular de las propietats ab la seqüela de formarse ab motiu de dit Banc un centre de conspiració contra las varietats civils. O sino, llegeixin la llista dels noms del alt personal que hi figura y s' veurá que son los que més empenyen en la unificació de la ley civil y en que s' esclavisi la propietat, y encare que no sempre triomfan, influheixen en los centres de que depenen la práctica de las lleys d' un modo deplorable.

Ab aquestas institucions lo poder legislatiu sembla serhi per demés, aixó es, com si lo que diu no ho digués, ó com si no digués lo que diu. Per exemple, la ley de Matrimoni civil que s' publicá en 1870 «sens perjudici de lo que s' disposa per lo dret foral vigent respecte als efectes civils del matrimoni en quant á las personas y bens dels conjuys y sos descendents», fou tan contra fur interpretada, que trastorná l' organisme secular de la Patria Potestat entre nosaltres y s' extengué á privar á las donas casadas de la lliure administració de sos bens parafernals.

Al redactarse las lleys de procehiment encare que lo sia propi de sa naturalesa variar lo dret substantiu, lo fet es, que, redactadas per la Comissió composta de castellans y ab alusions al dret de Castella, y aplicadas al Principat per una Magistratura en que hi predomini l' element castellá, torsen ab pretext del procehiment la substancia de nostre dret produhint graves alteracions, per mes que l' llegislador no hagi tingut semblant intenció.

Quan se dictá la ley de Bases de 1888, després que ls uniformistas feren en ella la part del lleó, hi posaren més tart l' urpa com ja demostrarem. Al publicar-se l' Códich, efecte de ditas Bases, rebrotá l' antigua perfidea en lo deplorable article 15, redactat ab propósit de desnaturalisar las personas de régimen civil especial, que segons las Bases d' ahont lo Códich treu sa eficacia, avia de mantenirse per ara en tota sa integritat.

Devant d' aixó, la opinió pública en totes las regions s' alarmá en tant alt grau, que sovintejaren las protestas y ls meetings en ciutats y vilas, que no s' acallaren fins que s' interessá lo cor magnánim de la Regna Regent, y sa intervenció aquietá ls ánims somoguts.

F. ROMANÍ Y PUIGDENGOLAS.

(Seguirá)

## Noticies

### Oficials

AJUNTAMENT.—Sessió del 30 Mars.—Se celebrá baix la presidencia del senyor Espona assistinthi 11 regidors y després de aprobada l' acte anterior, se prengueren los següents acorts:

Se aprobaren comptes per valor de 903 pessetes 42 céntims.

Se feu la distribució de fondos per aquest mes que ascendeix á 3906'25 pessetes.

Deixar sobre la taula una proposició de la Comissió Central sobre empleats.

Concedir el Teatre á don Tomás Quero que donará funcions de sarsuela desde 5 Abril á 15 de Maig, ab la inteligencia que si durant aquest plasso lo concessionari deixés de donar funcions durant una setmana, s' entendrá per tal motiu acabat lo arrendo y lo Ajuntament en llibertat de disposar del Teatre.

L' atmosfera electoral se va caldeiant en la nostra provincia com més s' acosta l' dia de les eleccions. A la vinguda del senyor Puigcerver, segui la del senyor Llorens, candidat carlista per Olot, quina presentació sembla qu' ha unit los un xich disgregats elements carlins d' aquella montanya, lo qual junt ab l' ajuda d' elements oficials ab que contan, promet donar serios mal de caps al senyor Marqués d' Aguilar que feya ja molt temps representava á aquell districte. A Figueras s' ha formalisat la lluyta ab la presentació definitiva de la candidatura de don Francisco Pi y Margall, gefe del partit republicá federal, potent en aquella comarca, quin triomf es molt possible no destorbi l' Govern, més que més are que la coalició republicana ha proclamat lo retrahiment. Lo districte de Vilademuls á la hora present queda lliure pel candidat oficial senyor Rahola, catalá y fill de Cadaqués, per haverse retirat, ignorém lo motiu, lo silvelista que li disputava don Gustavo Ruiz També s' ha quedat caudat únic pel districte de Torroella lo senyor Quintana (don Pompeyo), sagasti, havent abandonat lo camp l' endemá de presentarse lo general Salcedo, després d' haver comensat de repartir un substancios manifest en lo quin prometia dir sobre Cuba certes cosas que segons ell no s' poden dir en altra banda que en lo Parlament. A La Bisbal la lluyta será empenyadissima entre dos senyors castellans fins ara allí desconeguts, canovi l' un y puigcerverista l' altre, pero, millor dit, la lluyta será entre ls bandos locals, enconats uns contra altres y afamats de predomini. Lo mateix, si fa no fa, passará á Santa Coloma de Farnés, ab la sola diferencia que allí lo senyor Comyn, silvelista, hi es ja conegut per haver representat altres vegadas lo districte. A Puigcerdá tots dos candidats son catalans; l' influencia oficial y altres rahons més positivistes afavoreixen al senyor Puig.

A Gerona, pera afavorir al senyor Herrero, al qui mancan aquesta vegada gran part dels elements carlins que en les eleccions anteriors lo tragueren á vores, ha vingut lo senyor Canalejas. Aquest eminent home públich doná dimecres al vespre una conferencia política en lo Teatre, qu' anarem á sentir, y en la quina després de donar les gracies pels obsequis que á Gerona havia merescut y de dedicar un recort á les glories de la ciutat y ls soldats que lluytan á Cuba, exposá ab frase elegant y facil lo concepte que li mereix la política y ls debers que á son entendre deuen cumplir los homes públichs, recalcant principalment sobre l' atenció que s' deu posar en los interessos materials y economicsh y declarantse lo més regionalista de tots los homes públichs d' Espanya. Acabá oferint á la ciutat son concurs y sos desinteressats serveys y recomanant á son amic lo senyor Herrero. Degut de segur á la falta de temps, com insinuá (donchs la peroració va durar poch més d' mitja hora) estigué molt breu en la exposició de ses ideas de govern, que faltades de desentrotillo, aparesqueren vages y boyroses y sens l' expressió de ses conseqüencies naturals y de ses aplicacions prácticas. Nosaltres ho sentim principalment per lo que s' refereix al Regionalisme, puig tractantse d' un personatge polítich de le seva talla nos interessa molt saber com l' entén: pero per ara hem d' acontentarnos present acta de la seva confirmació y prometent estar á la mira de sus fets pera veurer si hi corresponen, qu' ocasions no han de fallar de que l' posi á proba, com la de fixar la verdader significació y alcans del art. 15 del Códich Civil, la de autorisar l' us de les llengües regionals en los judicis per Jurats y altres que de segur serán proposadas a les Corts próximes y qu' afectan als interessos morals de les regions en lo que tenen de més lligítim y respectable.

De tots modos fem constar ab gust la declaració del senyor Canalejas, que al igual que les fetes temps enrera pel senyor Silveira y pel senyor Pidal, de les que representa la tendencia política del senyor Mella y de les que proclaman los tradicionalistas del senyor Nocedal, demostra que la idea regionalista va fent son camí y se va obrint pas, y que sia per conveniencia, sia per convicció atrau les mires y l' estudi de notabilitats polítiques de tots los partits, que procuran alhagarlo, en oposició á la turba multa que afecta desconéixel y s' creu fer mérits tractantlo ab menys preu.

—Per acort de la Direcció General de Contribucions Directas se ha prorrogat lo plasso voluntari d' expedició de cédulas personals en aquesta provincia fins el dia 30 del corrent mes.

—La setmana passada morí á Barcelona el que fou nostre amic lo jove advocat don Prudenci Torra y Suñé fill de S. Felu de Pallarols. Aquesta mort ha sigut molt sentida per los numerosos amichs que te en aquesta ciutat la familia Torra de S. Felu, á la quina enviem la expressió de nostre sentiment, fent prechs perque ls hi dongui Deu la suficient ressignació per suportar aquella pérdua.

—Hem rebut un folleto titulat *Breus consideracions sobre l' origen de la vila de Vilafranca dels Panadés* degut á la pluma ds nostre company don Pere Alegret, y oportunament n' ens ocuparem.

—Lo quincenari de propaganda *Lo Regionalista* número 12 conté lo següent sumari: La gran farsa—Lo conreu del tabaco á Catalunya—La civilisació castellana.—Polítiqueria.—A quatre vents—La conquesta de Tivenys—Barreja—Crónica regionalista—Esharjo.



## SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,  
Gerona

DESPATX CENTRAL  
10 FERNANDO VII 10  
BARCELONA

Aquesta antiga y tan acreditada casa se dedica unicament al comer de XACOLATES, SUCRES, CAFÉS y THÉS.

Reb directament los llegítims sucres de la isla de Cuba, els cafés de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA y CARACOLILLO de CEYLAN; de aquí el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la qualitat y puresa d' ell.  
Recomana que per obtenir un bon café aromátich y fort se usin las barrexas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, aixis com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bulli puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÉ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excelent beguda sols pot obtenirse en las clases ditas ORANGE (Carte Rouge) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta clase es el mes fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival a 4 lliures d' altres thés.

## MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Agua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo món, perquè a més de sos efectes maravillosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.  
Aquest assombros y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24.

GERONA.

Grans rebaxes al engrós.  
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA  
DEL COMPENDI DE LA

## DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALA" de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada mpressió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catala» de Sabadell.

## OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y as bases definitivament aprobadas pera la Constitució regional catalana, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l'Argenteria, Gerona.

## NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

MEDICAMENTS ACREDITATS  
RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfats GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insòmi; d' efectes sorprenents en les convalecencias: Ampolla 10 rals.

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimuland de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA  
Al detall en totes les farmacies.

## BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companya general de segurs sobre la vida establerta a Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Deembre 1893	87,949,791'98 ptes.
Actiu en idem.	15,337,928'87 »
Sinistres pagats fins a idem.	32,82,316'69 »
Reserves ó fondos de segur a idem.	4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:  
Vida entera.—Capital pagador a la mort del assegurat, a la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Miolo.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat;

IMPRESA Y ENQUADERNACIÓ

## MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota clase d' obras, folletos, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demés objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demés objectes pera la Guardia Civil.

Documents pera los Municipis y Jutjats municipals.

Encuadernació de tota clase de llibres per luxosos que sian.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 1000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5---GERONA

ó, immediatament d' ocorrer la seva mort, a la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs 50 per 100 dels beneficis de la Companya.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General a aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

ESTABLIMENT

DE

## Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los prens sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

## FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PÉS A DOMICILI

PROGRÉS, 23---Perruqueria.

## LA PREVISION

Primera Companya Espanyola dedicada exclusivament a SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent a Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.

SALT

## Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas a preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

## JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.  
Especialitat pera l' que s' encarregui expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

## PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims a 30 pesetes la pessa.

Cromos, motllures, transparents y cuadros  
Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

## LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració. Cort-Real núm. 7.-1.º

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims